

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL: Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr. Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl. Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.	Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45. Correspondențele sunt a se adresa la Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45. Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.	INSERȚIUNILE: Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.
---	---	--

Sibiu, 6 Martiu, 1896.

Nici un popor din Europa nu serbeză cu atâta însuflețire momentele mai importante din viața sa națională, ca și poporul magiar, dar nici un guvern și nici o presă din Europa nu persecută cu atâta necruțare la alte popore această virtute, precum o face guvernul și presa ungurască.

Anul 1848 a fost anul învierii popoarelor europene, căci în cele mai multe state atunci s'a scuturat jugul robiei.

Mișcarea națională a ungarilor se lăgă de primăvara anului 1848. Ziua de 15 Martiu a fost începutul mișcărilor pentru independența țerei, care s'a încununat cu detronarea dinastiei și cu o crâncenă revoluțiune internă, care a costat deci de mii de vieți omenești.

Ziua de 15 Martiu e și de srbătore în Ungaria.

Oficios și oficial ea se serbeză ca ziua mântuirii în viața poporului unguresc, căci atunci au fost proclamate principiile de libertate și independență dintre cari unele s'au realizat în măsură foarte mare, altele sunt pe cale de a se realiza.

Cuintesența principiilor de independență este totala deslăpire a Ungariei de către casa domnitoare, de către Austria, și întemeierea unui stat independent magiar cu toate atributele lui.

Vrând nevrând trebuie se punem față în față anul 1848 cu anul 1867.

În anul 1848 agitațiunea de atunci a produs detronarea casei de Habsburg, războiul civil, și toate orgiile legate de acesta.

Anul 1867 a pus statul pe bazele dualistice de ași, și a dat Ungariei posibilitatea de a se desvolta și a ajunge la stadiul de ași al desvoltării sale, căci Ungaria nici odată nu a fost mai tare ca și ași și dacă e ceva mai tare ca pozițiunea Ungariei în monarhie, apoi acel ceva e șovinismul nebun, cu care se împinge înainte cu rentul de magiarisare.

La 15 Martiu așim cuvântări, cari de cari mai bombastice.

Libertatea, egalitatea, desrobirea presei toate aceste sunt numai floricele.

Câmpul cel frumos este independența țerei în forma, cum și-o închipuia Kossuth, care a trecut între sânti în ochii opiniei publice unguresci, și contra opiniei publice ași în Ungaria nime nu se mai opune.

Nime nu doresce mai tare decât noi, ca ungurii se ajungă a-și realiza visul lor de aur.

Totala desfacere de Austria, totala desfacere de casa de Habsburg, eșirea din legăturile cu tripla alianță, formarea unui stat național întru toate independent pentru noi poporele asuprite din acest stat ar deschide o nouă eră, dară ar deschide o nouă eră și pentru rassa magiară și colosalele avantagii ale acesteia din cei 30 de ani din era cea nouă ar dispărea și mai curând ar ajunge să predominaze resonele de stat, cari și așa vor veni, spre a se salva patria de curentul bolnăvicios actual, care o duce la perire.

Accentuăm deci o despărțire de Austria, o rumpere de către casa domnitoare nu ar fi în interesul rasei magiare și după experiențele din era dualistică nu o ar primi nici Ungurii cei mai extremiști.

O susțin însă pentru paradă, o susțin ca ciuhă pentru unii și alții, ca se pôtă întinde tot mai tare cordele șovinismului magiar, și se pôtă exploata tot mai tare situațiunea în favorul bolnăviciosului curent de ași.

În măsura în care se manifestază simțul de demnitate națională la Unguri, entuziasmul pentru era de redeșteptare în asemenea natură se manifestă și intoleranța față de aceste virtuți la celelalte popore din patrie.

Și în fruntea acestei manifestațiuni de intoleranță stă guvernul și presa.

Aceste constatări ne ating dureros, căci ele reprezintă situațiunea, tot în colori posomorite, și nu avem prospecte de îndreptare.

Va trebui se vină alt curent, să se crească tinera generațiune în alt spirit și atunci se vor crea situațiuni normale.

Să dea Dumnezeu ca îndreptarea să nu vină prea târziu.

Revista politică.

Din incidentul zilei de 3/15 Martiu n. scrie „Neues Pester Journal” în numărul seu din Dumineca trecută un articol de fond, din care estragem următoarele: O spunem cu deplină convingere, că datul de 15 Martiu încă nu s'a învechit, ba pôte nu se va învechi nici odată. Sunt zile în istoria desvoltării popoarelor în cari se concentrează quintesența năsuințelor unei generații întregi. Idei, cari au fost în stare, să pună în mișcare milioane, nu să învechese nici odată. Generațiunea care s'a însuflețit pentru acestea, care s'a sculat din letargia ei obicinuită, să prăpădesce încetul cu încetul. Numai ideile sunt nemuritoare.

Denumirea unui guvern unguresc responsabil; prefacerea Reichstagului de mai nainte într'un parlament, care ce-i drept, că ieșia din sinul poporului întreg, dar era totuși basat pe un cens cam mare; libertatea presei care a fost proclamată în 15 Martiu prin o ceată entusiasmata de tineri, însă prin legislativă a fost regulată printr'o lege nu tocmai abundanță în liberalism; obligarea egală la contribuții și îndreptățirea egală a tuturor cetățenilor înaintea legii, toate aceste momente cardinale ale mișcării magiare din Martie nu au în sine nici un caracter revoluționar. Din ideile dela 15 Martiu anul 1848 nu s'ar fi iscat nici odată o revoluție, și cu atâta mai puțin un război sângeros, dacă ele n'ar fi fost mănate prin dispozițiuni de forță de sus pe căi revoluționare. — Ziua de 15 Martiu n'a fost nici revoluționară, n'a fost nici o greșală, ci o necesitate naturală. Dacă Ungaria ar fi durmit în primăvara popoarelor din 1848, probabil, că i-ar fi fost cruțate

sângeroșele evenimente și teribila catastrofă dela și după Világos, înse e a pôte n'ar mai exista astăzi ca națiune, nu s'ar pregăti pentru iubileul ei de o mie de ani, ci s'ar fi prăbușit încetul cu încetul și fără durere. — Aceia, cari serbeză 15 Martie, ca o zi de revoluțiune, și aceia, cari condamnă acest dat din acelaș motiv, sunt în nedrept.

Asfel scie, să aprecieze diariul guvernamental din Pesta ziua de 15 Martiu din 1848. Mai întâi și mai întâi caută să arunce în sus vina evenimentelor sângeroșe afirmând, că cei de sus pôtă vina, că grozavele idei au apucat pe căi revoluționare. El numesce mișcarea magiară o necesitate naturală și desaprăbă pe toți, cei-ce condamnă „memorabila” zi. Rari sunt ocaziunile, când poți constata în presa magiară un spirit barem cât de mic de dreptate; ba am puté afirma, că nici-odată nu se ivesce un astfel de cas. Științele, dar în deosebi istoria e prefăcută pe drept sau nedrept într'o armă puternică a singurei idei conducătoare în statul nostru: a magiarisărei. Ceea-ce în istorie e în defavorul magiarilor, e minciună nepermisă, numai ceea-ce servește spre lauda lor, are dreptul de existență ca fapt istoric.

Noi nu suntem malițioși, și recunoscem, că ideile, despre cari dice „N. P. Journal”, că nu se învechesc nici odată, sunt frumoșe, durere însă, că ele s'au realizat numai și numai pentru Magiari, ér pentru noi Români au rămas tot numai idei góle, lipsite de ori și ce cuprinsi; Putem noi Români, cetățeni ai statului austro-ungar, astăzi după aproape 50 de ani dela 15 Martiu 1848 vorbi și recunósce, că avem libertatea presei, proclamată atunci de tineri entusiasmați?! Cel mai evident răspuns din partea noastră la această întrebare îl pot da temnițele magiare, cari au fost și sunt pline tot de ómeni d'ai presei, nemagiari, asupra cărora grandioșa idee din 48 se răsbună atât de amar? Da, la contribuții avem și noi datorințe egale, ba pôte mult mai

FOIȚA.

Despre post.

— Tractat religios-moral. —
(Urmare.)

Dintre ereticii Ebioniti (trecuți din Iudaism în creștini-m) numai secta Elkesaiților observă un post strict, căci lor li s'e impune a nu mânca nici decum carne. Ereticii Gnostici (păgânii trecuți la creștinism) avéu o ascesă severă, căci ei susținéu principiile filosofilor orientali, adevă că în materie e originea răului, și în sensualism rădăcina păcatului, și prin urmare omul își pôte afla mântuirea, numai combătând materia și abținându-se de toate plăcerile ce vin dela ea. Voi espune pe scurt vederile de credință a Gnosticilor luând punct de mănecare istoria bisericească pentru a putea cunoșce mai de aproape cauza, ce a dat ansă la o ascesă severă:

Ei își închipuiau pre Dumnezeu, ca cauză primară a celor ce sunt, însă această cauză e nepersonală, Dumnezeu este totodată etern și bun. Pre lângă Dumnezeu există o

materie de asemenea eternă, însă fără forme și esență și e predominantă de principiul răului, deci ea este în opozițiune cu Dumnezeu. Lumea cea nevădută s'a înmulțit așa, că din Dumnezeu cel bun au emanat mai multe părechi de ființe numite Eoni, până ce s'au împlinit suma lor. Acesti Eoni, cu cât s'au îndepărtat mai tare de Dumnezeu, cu atât și-a perdut și din sântenia lor. Lumea cea vădută s'au creat cu acel scop, ca prin ea să se pôtă ridica spre Dumnezeu acei Eoni, cari s'au fost îndepărtat mai tare de creatorul lor. Crearea ei s'a făcut în modul următoriu:

Unul dintre Eonii cei mai inferiori numit Demiurgu (tăcătoriu), îndepărtându-se mai tare de Dumnezeu au cădut în materie, pe care el au însuflețit-o, unindu-se astfel elemente luminoșe (spirit) cu cele întunecóșe (materie). Demiurgul însă nu separă elementele luminoșe (bune) de cele întunecóșe (rele) sau că nu vrea sau că nu pôte. Ca totuși să se pôtă separa aceste două elemente unele de altele, Dumnezeu a trimis pre unul dintre Eonii cei mai de frunte numit Christ, care luă formă de corp la botez. Christ învță pre ómeni cunoșcința Dumnezeului celui adevărat. Unii i-a primit învățătura, alți însă

nu, ci l'au și persecutat ba l'au chiar răstignit; însă fiind că acest Eon superior (Christ) a avut numai formă de corp, pentru aceea totă patima lui au fost numai o aparițiune optică, căci spiritul lui s'au ridicat la Pleroma, ér forma trupului a restituit-o lui Simon de Chirene.

Sufletele ómenilor sunt compuse parte din elemente luminoșe (pnevmatice), parte din elemente întunecóșe (hilice). Sufletele, în cari predominesc elementele luminoșe, pot ajunge la cunoșcința de Dumnezeu (Gnosis) și acestea sunt ale Gnosticilor; ér în cari predominesc elementele întunecóșe, nu pot ajunge, și acestea sunt sufletele ómenilor de rënd. Așa dar mântuirea e îndeplinită atunci când s'au separat elementele luminoșe de cele întunecóșe, după credința gnosticilor. Unul dintre mijlocele cele mai acomodate, pentru a efectui separarea, e ascesa. Aceia, cari pe lângă ascesă au și Gnosis, pot să se mântuiescă ușor.

Din cele arătate se pôte vedea ușor, cumcă mântuirea la aceste secte e considerată de un proces chimic, ér nu moral; și prin urmare au venit numai decât în opozițiune cu religiunea creștină, care crede, cumcă mântuirea consistă în îndreptarea omu-

lui. La sectele gnosticilor ascesa e lucrul principal, pentru a se putea omul mântui; ér în religiunea creștină, ascesa jőcă un rol secundar, deóre-ce după principiile religiunei creștine, omul se pôte mântui avënd credința și fapte bune, ér ascesa e numai un mijloc, pentru a putea face fapte bune. Un om, care va ținea o ascesă ori-cât de severă, va fi ținut de imoral, dacă celelalte fapte a lui sunt imorali.

În secul al 3 și 4-lea după Christos atare ascesă severă era îmbrățișată cu plăcere nu numai de Gnostici dar și de alți creștini, căci credéu, că cu cât vor abđice dela plăceri sensuali și-și vor tortura corpul cu atât vor fi mai bine plăcuți lui Dumnezeu. Încă pe la mijlocul secului al doilea, unul dintre creștini începu a se isola de ceilalți ómeni, petrecând viața prin pustietăți, în rugăciuni și în meditațiuni religioșe, mândând numai fructe seu rădăcini, bătându-și corpul, ca să nu se desștepe într'ensul pofte trupesci. Acești asceți formară în biserică o clasă deosebită.

(Va urma.)

grele decât alți cetățeni de naționalitate magiară, avem însă în schimb și drepturi egale?! Ideia acesta proclamată cu atâta triumf în 48 pentru noi românii a fost, durere, o pacoste. Ce drepturi mai avem noi astăzi? Ce drepturi ne promite viitorul? Astea sunt consecințele ideilor, cari nici-odată nu se învechesc?! La această întrebare se răspundă „N. P. Journal“ și dacă va judeca drept, va trebui să recunoască, că Românii numai întrista se pot, când ved ei pe concetățenii lor magiari ridicând ziua de 15 Martiu într'al șeptelea cer — o ți, care pentru marea majoritate a cetățenilor din acest stat, de naționalitate nemagiară, e o ți de tristă amintire!

* * *

Ministrul comun de externe, contele Goluchowski, a părăsit Berlinul. Diariul semi-oficios „Kölnische Zeitung“ din Germania scrie din acest incident următoarele: Contele Goluchowski a părăsit Berlinul. În decursul petrecerii sale de 4 zile a avut ți de ți bogată ocaziune, d'a vorbi cu bărbații de stat conducători de aici, și a avut și împăratul cu dânsul o lungă întrevorbire. Să pôte deci admite, că s'a făcut o schimbare de păreri fundamentală asupra tuturor cestiunilor politice actuale. Și numai rămâne îndoială, că s'a ajuns la o înțelegere completă. Acesta se pôte de altfel și de sine pricepe luând în considerare relațiunile intime, cari au fost cultivate de mulți ani cu mare măiestrie și cu un bogat succes prin reprezentanți oficiali așa de distinși, cum sunt de Szögyény în Berlin și contele Eulenburg în Viena. Chiar și relațiunile bune personale d'între amândoi conducătorii responsabili ai politicii externe din ambele state puternice și strîns împrietinite contribuie în mod esențial, ca să întărească susținerea păcii europene și s'o promoveze, singura țință a triplei alianțe. Anumite dispoziții nu s'au luat; nici nu e nici o ansă pentru așa ceva, însă în toate cestiunile actuale s'a garantat și pe viitor o conlucrare comună! — Nu mai e lipsă de nici un comentariu. Călătoria contelui Goluchowski la Berlin, cum am dis și cu altă ocaziune, a contribuit la întărirea triplei alianțe, prin urmare la întărirea păcii, atât de necesară tuturor puterilor europene!

* * *

În ședința de Sâmbătă a dietei magiare, ministrul de culte și instrucție, Dr. Julius Wlassics, a răspuns, la o interpelare adresată lui de deputatul Vajay. Acest deputat a interpelat pe ministrul, cum pôte el suferi, ca să fie profesor la gimnaziul din Szolnok, Eugen Posch, un om care n'are nici o confesiune? Ministrul a dat la această interpelare un răspuns foarte caracteristic, de aceea îl reproducem în traducere:

Respectivul profesor stă pe baza art. de lege XVIII: 1895 despre liberul exercițiu al religiunii, de când a eșit din religia catolică fără de a intra în altă confesiune receptă. În cât el rămâne prin această faptă în cercul de drept al libertății conștiinței individuale, el stă sub scutul ocrotitor al legii. După ce însă amintita lege prea a ținut cont de principiul acelei despărțiri radicale d'între stat și biserică, că adevăratul însuși se transpune față cu religiunile recepte sau recunoscute sau față cu religiositatea într'un indiferentism complet, ba după ce această lege a legat recunoșterea confesiunilor, cari se vor naște în viitor, de condiția, ca să fie garantat în învățământul religios al copiilor de școală, după-ace mai departe prescrie educațiunea religioasă a copiilor într'o confesiune receptă sau recunoscută și a celor ce stau afară de confesiune după-ace statul ajută confesiunile recepte cu dotație materială și din religiunea din școlile medii a

făcut un studiu obligatoric: în conformitate cu acestea, dacă un profesor, aparțină vre-unei confesiuni, prin învățământul său, prin purtarea sa sau în ori-care altă formă periclităză scopurile indicate cu ocazia regulării d'între stat și biserică, sau periclităză în deosebi scopul învățământului religios al tinerimei sau tinde chiar la zădărnicierea acestuia, atunci ar veni direct în conflict cu datorințele sale de profesor și atunci el, ca ministru, și-ar ținea de datorință, să procedă contra lui cu toate mijlocele, cari îi stau la dispoziție. Câtă vreme însă nu e cazul acesta, el rămâne în sfera libertății individuale și stă sub scutul legii. Camera a luat răspunsul la cunoștință. Va să dăcă, ministrul de culte și instrucțiune publică din statul nostru admite la școlile lui profesori fără confesiune, fără nici o religie. Dacă astăzi este unul la gimnaziul din Szolnok, și e admis, ușor se pôte întâmpla, ca în câțiva ani de țiile toți profesorii dela acest gimnaziu, să fie fără confesiune, fără religie. Numai profesorul de religie rămâne singur cu confesiune, cu religie. Nu arare-ori am spus noi tot la acest loc, că în camera magiară principiile pedagogiei adevărate nu au nici o trecere.

Casul acesta se dovedește și de astădată: Să dăcem, că toți profesorii dela gimnaziul din Szolnok neconfesionali nu lucrăză pe față contra învățământului religios, prin urmare nu-l periclităză, dar ăre e posibil după pedagogie, ca elevii dintr'un astfel de gimnaziu unde toți profesorii, afară de unul, nu știu ce e biserică, nu știu ce e religie, să devină ămeni religioși numai în cele 2 ăre de religie pe săptămână? Nu știu dl ministru, că peste tot în educație, și cu atât mai vârtos în educația religioasă exemplele vii ale profesorilor plătesc cu mult mai mult decât instrucția? Nu știu dl ministru, că de geaba le va spune profesorii de religie elevilor, să mără și să se rőge lui Dău la biserică, când toți ceilalți profesori o ocolească, ba în prelegeri unde nu-i poți controla o urgisesc?! Apoi ce exemple de religiositate să ia elevii dela profesorii fără confesie, fără religie?!

Sunt înspăimântătoare pentru omenire consecințele unor astfel de dispoziții. Libertatea conștiinței individuale fără confesie, fără religie, este identică cu anarhia, ăre anarhia e identică cu vremea lui Antichrist prorocită în sânta scriptură; vreme care se apropie prin voința ămenilor de sigur spre nefericirea statului și a tuturor cetățenilor săi!

* * *

Din Italia sosesc stiri surprinzătoare. Tote spun, că generalul Baldissera a început pertractari de pace cu Negus Menelik. Condițiunile puse de acest din urmă să fie următoarele: „Evacuarea imediată a terenului, retragerea trupelor italiene îndărătul granițelor de mai nainte, obligațiunea, de a respinge ori ce propunere de alianță sau de pretenție afară de colonii“. Mai toate foile italiene dăcă, că condițiile lui Menelik sunt onorabile și acceptabile. Să speră deci, că în curând se va încheia pacea.

* * *

În 14 Martie nou conducătorul misiunii turcesci i-a predat sârbătorește principelui Ferdinand al Bulgariei amândouă fermanele de recunoștere. Au asistat toți miniștrii și toți funcționarii dela curte Principele Ferdinand a mulțumit sultanului pentru înalta încredere și bunăvoință cătră poporul bulgar. În 26 l. c. va pleca principele la Constantinopol pentru 8 zile.

La aceea, ce nu s'ar fi așteptat nici odată principele Ferdinand, i-a ajutat numai și numai trecerea moștenitorului Boris la ortodocsie.

Clerul și politica.

Din incidentul sârbărilor de „15 Martie“ n., foile magiare, fără deosebire de colóre politică, reîmprospetăză în memorie multe din evenimentele acelei ăle memorabile din anul 1848, reîmprospetăză ideile de cari au fost conduși bărbații națiunei magiare, cari atât de mult au contribuit la starea lucrurilor în care se află astăzi aproape întregă viața noastră de stat.

Fac elogiul și glorificări eroilor magiari, cari au pus la cale evenimentele din acea ăi atât de memorabilă pentru istoria tuturor popoarelor acestei patrii atât de mult udată cu lacrimile și sângele strămoșilor și părinților noștri.

Preamăresc faptele aceloră, cari au proclamat libertatea presei, egalitatea înaintea legii fără deosebire de naționalitate și confesiune, egalitatea în purtarea sarcinilor publice, stergerea iobăgimei, și altele.

Tote acestea sunt lucruri prea frumoșe și vrednice de recunoștința posterității.

Dar noi cu toate acestea, nu ne putem asocia ca să ne bucurăm împreună cu ei, căci mai mult glorifică pe acei bărbați ai națiunei magiare, cari mai mult au lucrat în direcțiunea prin care s'a asigurat hegemonia acestei națiuni peste toate celelalte națiuni nemagiare din această patrie.

Ne-am asocia și noi la această bucurie alor, dacă drepturile omenești pe cari le-au proclamat, le-ar fi proclamat în măsură egală și pentru noi, sau mai bine dăcă, după-ace le-au proclamat, le-ar fi și observat ori le-ar observa barem ađi, așa cum le observă față de națiunea magiară, față de națiunea, din care fac ei parte.

Ne-am asocia și noi, când am vedea, că acele drepturi le-au proclamat fără rezervațiuni mentale pentru noi și ne ar fi recunoscut și pe noi de națiune egal îndreptățită cu națiunea magiară, cu care vătuim acum de o mie de ani împreună.

Că proclamarea de drepturi egale pentru noi n'a fost sinceră, o dovedește pe deplin istoria patriei noastre, o dovedește procedura față de noi înaintea legii, mai cu seamă atunci când suntem trași pe banca acușătorilor și pentru cele mai nevinovate manifestări pentru eroii și bărbații noștri, cari au lucrat și lucrăză pentru emanciparea politică a națiunei noastre, pentru cultura noastră națională, dar mai cu seamă pentru apărarea intereselor noastre bisericesci și școlare, bazele existenței noastre naționale.

Spre ilustrarea acestei aserțiuni fie deajuns a reproduce din vorbirea dlui Hindy Árpád, redactorul diariului „Kolozvár“, ținută cu ocaziunea „sârbărilor de 13 Martie“ din a. c., următoarele:

După ce face amintire, cum au împărțit magiarii toate drepturile în măsură egală (?) cu noi, necerând în schimb altceva decât recunoșterea națiunei magiare de singura națiune politică, precum și primirea limbei acestei națiuni exclusiv în administrație și legislațiune, continuă:

„Atunci a dăcă Kossuth și aceea, că „a te răscula în contra aceluia popor, care și-a împărțit frățesce toate drepturile și libertățile cu toți cetățenii patriei fără considerare la limbă, — este o faptă, care este vrednică de a o timbra de nerecunoștință“. Și a mai dăcă, că „Magiarii numai împreună cu Românul și Românul numai împreună cu Magiarii trăind în împreunare frățescă, vor ave un viitoriu fericit, și nu dacă unul se va lăsa a fi amăgit spre apăsarea celuilalt, pentru-că atunci prinde o astfel de armă, cu care însuși pe sine se lovesce“.

După-ace impută legislativei magiare, că dela dualism încôce n'a făcut mai nimic pentru deslegarea cestiunii naționale, continuă:

„Între aceste altele ar fi avut loc urmărirea cu mai multă atențiune a relațiunilor bisericesci și școlare române, ca să nu dăcem controlarea aceloră. Acesta mai mare urmărire și controlă și atunci ne-ar fi adus mai mult folos, dacă nu trecea peste măsura, care o exercită statul față de celelalte confesiuni.

„Cea mai mare jumătate a agitatorilor români este a se căuta în cercurile bisericesci. ăre citez pe Kossuth, carele deja în 1848 a observat, că o parte a preoției românești este și guvern politic. „Nu este afacere politică, dăcă Kossuth, la rezolvarea căreia se nu incurgă ăre care episcop ori preot român. Dacă acești domni ar înțelege, că nu acesta le este chemarea, ca să formeze guvern politic, ci ca să crească poporul în privința morală și culturală, atunci multe lucruri ar sta altcum; pentru-că în rea stare se află sôrtea unui popor unde preotul este mai mult decât preot, și unde acela exercită totodată și putere politică“.

Cine nu vede nesinceritatea în aceste declarațiuni ale „sântului“ Kossuth? Cine nu vede unghița cu rîma în aceste expectorațiuni ale celui mai mare șovinist magiar?

Vorbesce de drepturi, pe cari națiunea magiară, dăcă, că le-a împărțit frățesce și cu românii.

Cari sunt acele drepturi?

Națiunea română este ea recunoscută de națiune egal îndreptățită cu națiunea magiară?

Biserica română se bucură de aceleași ajutoare de cari se bucură bisericile magiare din patrie?

Școlile confesionale române sunt favorizate de miniștrii de culte magiari întoemai ca școlile magiare?

Avem barem aceeași lege electorală cu cei din Ungaria?

Legile actuale sunt create cu concursul nostru?

Suntem egali înaintea legii?

Nu! Nimic din toate acestea!

Cine nu crede, poftescă a asista barem la un proces de presă pentru-că cineva și-a dat pe față prin ăre-cari semne palpabile iubirea sa de năm, și va vedea.

Un singur adevăr vecinic exprimă Kossuth în citatele de mai sus când dăcă, că Magiarii și Românii sunt avisați la ajutoriul reciproc, dacă voese ca să aibă un viitor fericit, și că cel ce tinde la apăsarea celuilalt sub pretextul conservării proprii, se folosește de o astfel de armă, prin care însuși pe sine se ucide.

Dacă-i așa, pentru ce tind dar magiarii de ađi, respective guvernele lor la nimicirea noastră națională? Pentru ce nu primesc aceste cuvinte de aur ale celui mare favorit al lor?

Da, nu le primesc, pentru-că bine știu ei, că aceste cuvinte n'au fost sincere, ci au fost numai unghița pentru cei naivi ca să-l abată dela conlucrarea împreună cu acei bărbați ai națiunei noastre mai departe vădători, cari au vădut unghița și nu s'au lăsat a fi amăgiți și ei.

Ce vrea să dăcă dl Hindy Árpád, când susține că guvernele magiare n'au făcut nimic dela dualism încôce pentru deslegarea cestiei naționale române când cu crearea diferitelor legi politice-bisericesci și școlare?

Sigur, nu e sincer. El vrea numai să încurajeze mai departe guvernele magiare, ca să lucreze și de aci înainte ca și până acum într'un nimicire culturală a națiunei noastre naționale, carea ađi singurul adăpost și-l mai află în bisericile și puținele noastre școlile confesionale ce le mai avem, dar și acelea aproape numai cu numele, din cauza multor legi și ordinațiuni prin cari s'au subtras de sub autonomia bisericilor noastre recunoscute prin lege.

Mereu ađim, că guvernele magiare nu vrău să ne pună pedeci în dezvoltarea culturii noastre naționale, dar pentru asigurarea unității statului

unitar național magiar, cer, ca să învățăm limba magiară sub pretest, că fără scirea acestei limbi nu suntem buni patrioți.

Etă dar scopul lor adevărat.

Dacă nu vrei să ne puni pe-deci culturii noastre naționale, dați-ne și nouă ajutoare corespunzătoare din visteria statului, la care și noi contribuim. Dați-ne și nouă ajutoare materiale pentru bisericile și școlile noastre în măsura cum dați bisericilor și școlilor magiare. Dar nu cereți ca să învățăm limba, pe care noi nu o putem iubi numai din cauza, că ni-o impunete cu forța. Altcum ar sta iururile când ni s'ar impune ea prin sine, prin superioritatea ei ori prin cultura magiară, care în popor se află pe același grad în care se află și la poporul nostru.

O limbă și cultură se impune numai prin forța ei morală și intelectuală, nici decum însă prin forța brută acelor ce o propagă prin mijloace de silnicie.

Astfel s'a impus și se impune și azi încă cultura și limba greacă și latină.

Pentru-ce ?

Pentru-că fără ajutorul acelor nimeni nu-și poate câștiga cultura generală de care ori care om are lipsă, care vrea să se pregătească aproape pentru ori-care carieră specială din viață.

Er limba și cultura magiară e foarte departe încă de acest nivel al acestor limbi — azi morțe — și culture antice.

Un mare neadevăr susține Kossuth și atunci, când dice, că cea mai mare parte a „agitatorilor“ români este a se căuta în cercurile bisericesti.

Nu între preoți și învățători, ba nici chiar între mireni nu sunt a se căuta agitatorii români, ci în presa magiară, în guvernele magiare, în societatea magiară, cari mereu propagă doctrine, cari ținesc la nimicirea existenței noastre naționale.

A fost o vreme, când într'adevăr se putea căuta acei „agitatori“ în cler dacă mi ertat să mă exprim așa, și acea vreme a fost atunci, când în urma robiei poporului nostru, singuri preoți mai sciau ceva carte și erau conducătorii lui într-un cât se pot numi astfel. Și în parte și azi mai trăim acele vremi.

Pentru-ce ? Pentru că foarte mulți din tinerii noștri, cari se pregătesc pentru alte cariere, în urma persecuțiilor politice pentru iubirea lor de nem, sunt siliți a lua lumea în cap în țări străine ca să-și afle pâinea de toate zilele, și astfel éráși numai preoții rămân „agitatorii“, conducătorii celui popor într-un apărarea existenței sale naționale.

În acest sens, da, are drept Kossuth, numai cât acest drept e mai mult contra lui decât pentru el.

„Nu este afacere politică, dice Kossuth, la rezolvarea căreia să nu incurgă și ore care episcop ori preot român. Dacă acești domni ar înțelege că nu acesta le este chemarea, ca să formeze guvern politic, ci ca se crească poporul în privința morală și culturală, atunci multe lucruri ar sta altcum; pentru că în rea mană se află sôrtea unui popor, unde preotul este mai mult decât preot, și unde acesta aserciează totodată și putere politică.“

Ar trebui se fie cineva orb din naștere ca să nu aibă nici idee despre perversa apucătură de care se folosește acest archişovist magiar.

El nu vrea nici mai mult nici mai puțin decât să deslășască pe preoți — pe conducători de câtră popor, pe care apoi să-l potă mână fără greutate la pierirea sa națională, la molo-chul magiarisăre.

Scii, povestea cu lătratul cânilor dela stână și lupii răpitori.

Apoi rău sfat dă Kossuth și atunci când dice, că clerul se nu se ocupe

cu politica. El contrădice atunci chiar și dreptului de stat magiar. Ce caută atunci prelații tuturor bisericilor în casa magnaților ?

Înțelegem, ca clerul se nu facă politică militantă și se nu stee în fruntea mișcărilor politice, căci acestea i-ar face să-și neglige în mare parte oficiul lor divin, — dar ca jăstori sufletesci nu pot fi reținuți ca să nu contribuie cu sfatul lor la conducerea poporului lor credincios și în cele politice, mai cu samă cum e și poporul nostru dela sate, care are foarte puțini conducători dintre mireni cu tragere de inimă pentru interesele lui vitale ca națiune și ca factor politic în stat.

Acest drept chiar și din punct de vedere moral nime nu-l poate denega preoțimei noastre.

Dar apoi însuși guvernele magiare, pentru ce vénéză prin agenții lor după preoții români, ca prin mijlocirea acelor se câștige poporul la alegeri pentru ore-care candidat al lor.

Etă, că aci însuși guvernele fac conducători pe preoți, nici să mai vorbim de presiunile ce le fac asupra capilor bisericilor tot cu scopuri politice ca să influențeze prin autoritatea și puterea lor asupra poporului.

Vreau guvernele, ca clerul se nu se ocupe cu politica ?

Atunci nu se atingă de sfera de activitate a bisericeii; nu se amestece în afacerile bisericesti; nu aducă legi contra doctrinelor bisericeii; nu atace cel mai puternic mijloc pentru promovarea culturii morale și intelectuale, limba poporului; ferescă-se de toate aceste abuzuri de putere și atunci clerul tot mai mult se va retrage de pe terenul politic; de bisericeii și școlii mijloacele materiale necesare pentru propagarea culturii morale și intelectuale și atunci statul de sigur nu va avea lipsă de atâtea casarme temnițe și legi pentru împedecarea crimelor de tot felul și atunci bucurios vom recunoșce și noi națiunea magiară de „primus inter pares“, cum o recunoșcem și acum, nici decum însă de domnitorăa respective de stăpâna noastră, căci și noi contribuim la susținerea și apărarea acestei patrii comune în măsură egală cu sângele și avutul nostru material ca și națiunea magiară.

Acestea se le observe legislațiunea și societatea magiară și atunci nu vor trebui de loc să-și bată capul cu rezolvarea cestiunii naționale, carea în chipul acesta de sine și foarte ușor se va rezolva.

Noutăți.

Studentii dela școlile medii la înmormântări. Ministrul de culte și instrucțiune publică a adresat o circulară către toate autoritățile supreme confesionale scolare, prin care le invită ca să lucreze într'acolo, ca pe timp nesănătos studenții dela școlile medii de sub direcțiunea lor, să nu fie scoși la înmormântări.

* * *

Panama. Afacerea cu banii defraudati din partea unor organe ale poliției de stat din Budapesta, se îngroșă tot mai bine. E vorba, că s'a constatat lipsa unor sume foarte mari, cu mult mai mari decum se credea, cari deocamdată nici nu se pot preciza pentru-că lipsesc și actele referitoare la aceste sume. Nu numai consilierul politic Chudy (care altcum „și-a luat concediu pe timp nedeterminat“, ci și alte persoane însemnate dela poliția de stat sunt amestecate în afacerea această scandalosă — millenară.

* * *

Cari sciu mai multă omenie ? Etă ce ne povestesc un călătoriu în „Rev. Orăștiei“ :

„Călătorind în zilele aceste cu soția dela Pesta câtră casă, la o stațiune ne am dat puțin jos. Pe timpul depărțării noastre s'au urcat nise țărani unguri, judecând după nasturii (bumbii) cei mari, nise bocotani, în cupeul nostru, unde seșusem noi. Soția mea

se urcă, voiesce să-și reiece locul ei, însă ce să vezi ? bocotanii mustăcioși o scot afară, și numai prin întervenirea conductorului am putut dobândi érá locurile noastre.

După câteva zile călătoresc tot pe acea cale, când la o stațiune voinde să mă urc cu nise prietini, aflăm un cupeu de clasa a II. plin de țărani români, cari veniau dela Bérzava și mergu la Petroșeni, la lucru de pădure. Vădând noi tot plin, am eșit hotărâți să stăm în coridor (în gangul cupeiurilor), dar țărani vădând asta îndată își iau trastele și ies dintr'un despărțământ, se îndesă în alt despărțământ între ceilalți și ne fac loc fără să le fi cerut noi acest lucru“.

* * *

Unde-s banii ? Tinerimea patriotică din Seghedin a arangiat în carnavalul espi-rat un bal în favorul monumentului lui Kossuth, care a fost bine cercetat, aducând — cum se crede — un frumos venit curat. Arangiatorii balului au aflat însă de bine a împărți între dînșii venitul și apoi a tăcea tăcerea porcului. N'au dat nici o socotă publică. Urmarea a fost că publicul a început a mormăi, ér poliția i-a luat de scurt pe toți cei opt arangiatori și i-a predat județului criminal unde vor avea să răspundă la întrebarea : unde-s banii ?

* * *

Casa lui Starcević. Reposatul patriot croat Anton Starcević a fost primit dela partidul său, ca don, un palat frumos, în care a locuit și a murit. Casa această, repozatul Anton Starcević înainte de morțea sa a testat-o fratelui său Nicolae, care însă în ultima adunare națională croată a declarat că nu o va folosi, ci o redă națiunii croate, spre un scop pe care adunarea îl va stăveri mai târziu.

* * *

Nenorocire în Constantinopol. Din Constantinopol se scrie, că vechiul apaduct rămas de pe vremea Romanilor, s'a dărîmat în estindere de 20 metri, și s'au dărîmat și casele cari erau zidite de-asupra lui, îngropând sub ruinele lor pe locuitorii din ele, cari toți au fost scoși de sub ruine cu ôsele frânte.

* * *

Môrte părută. Episcopul Glycas din Mitilene a repozat. L'au îmbrăcat în ornate și l'au așezat în sicriu în mijlocul catedralei și în poziție ridicată cum ar sedé în scaun. Nôptea apoi episcopul s'a tređit din letargie și vădându-se singur în biserică, în mijlocul unei mări de faie aprinse și cu sfânta Evangelie în mână, în deplin ornat, — a ametit de nou și a cădut în nouă letargie, care de astădată se va sfârși cu o morțe adevărată, ér nu părută, cum era cea dintâi. Patriar-chul ecumenic din Constantinopol a trimis medici anume la Mitilene, ca să grijescă de bătrânul episcop.

* * *

Nenorocire mare. În Petersburg a a izbucnit nôptea foc într-o fabrică mare, în care erau culcați și dormiau câte-va sute de lucrători. Focul s'a escat pe la miez de nôpte și s'a desvoltat cu atât de mare înțelă, încât cei din lăuntru nu și-au putut scăpa viața, ci au ars în culcușurile lor. Abia câțiva din ei au putut trece pîntre flacări și au putut scăpa cu viață, dar și acestia sunt încărcati de arsuri periculoase.

* * *

Tata și fiul. Bătrânul Czakó Ignatz din Pusztagyaly are o avere cam de 100.000 fl. ér fiul său, tinérul Czakó Ignatz din Hódmező-Vátárhely are o avere de 150.000 fl. Cu toate acestea fiul rîvnind și la averea tătâne-sau, și fiind-că pe cale dréptă nu putea s'o câștige a început cu mijloace neiertate. Pe baza unei obligațiuni l'a înproceșuat pentru suma de 36.000 fl. Obligațiunea era subserisă de patru martori, cari au depus jurământul că bătrânul în fața lor a subseris'o. Bătrânul a început însă proces criminal în contra martorilor cari au depus jurământ fals, și în contra fiului său care i-a falsificat subscrierea pe obligațiune. La pertractarea finală martorii au recunoscut că au jurat fals, dar au făcut-o această pentru aceea, pentru-că tinérul Czakó le-a promis câte o mie floreni dacă va câștiga procesul. Tribunalul i-a condamnat pe toți la câte 9 luni închisóre, ér pe fiul tătâne-sau la șapte ani de robie. Curia a întărit sentința tribunalului.

Din public. *)

Dare de sémă și mulțamită publică.

Cu ocașiunea ședinței publice, arangiată de câtră societatea de lectură „Andrei Șaguna“ în 29 Novembre st. v., în memoria Marelui arhieru Andrei, au incurs oferte benevole în favorul societății dela următorii p. t. Domni: Il. Sa Dr. Ilarion Pușcariu archimandrit vicariu archiepp; 5 fl., Dr. Remus Roșca, director seminarial 3 fl., Alecsandru Lebu, mare proprietariu, 3 fl., Dr. Petru Șpan, prof. semin. 2 fl., Pantaleon Lucaș, asesor consist. 2 fl., Ioan Papiu, protopresb. 2 fl., Demetriu Comșa, prof. 2 fl., Dr. Elie Cristea, secretar consist. 2 fl., Dr. Vasile Bologa, director 2 fl., Nicolau Borzea, preot în Viștea inf. 2 fl., Dr. Ioan de Preda, avocat 2 fl., Ioan Hannia, director semin. pens. 2 fl. Dr. Nicolau Vecerde, avocat 2 fl., Nicolau Cristea, asesor consist. 2 fl., Dr. Amos Frâncu, adv. 2 fl., George Dima, prof. de musică 2 fl., Nicolau Opiș, preot în Șura mare, 1 fl. 50 cr., Toma Ienciu, notariu în Fofeldea, 1 fl. 50 cr., Ioan Costin, redactor 1 fl., familia Simtion 1 fl., Arseniu Bunea, secretar 1 fl., N. Dragomir, preot în Porcești 1 fl., Simeon Dăian, econom 1 fl., Dr. Ioan Stroia, prof. 1 fl., N. Tăbăcariu, 1 fl., Dr. Daniil P. Barcian, prof. semin. 1 fl., Ioan Ghibu, prof. semin. 1 fl., N. Lupean, 1 fl., D-na Paraschiva Saftu, 1 fl., Dr. Vasile Saftu, prof. semin. 1 fl., Dr. A. Tincu, avocat 1 fl., Ilie Moga, învățător 1 fl., D-na Ioana Rebeș 1 fl., Demetriu Cuntan, prof. semin. 1 fl., familia Trifan, 1 fl., Ioan Popa, învățător 1 fl., D-na Anna Pașcu, 1 fl., D-șora Mariôra Pașcu, 50 cr., N. N. 1 fl., I. Iordache, învăț. 50 cr., Costandin Prie, preot 50 cr., Elisab. Rempold, 50 cr., Candid Popa, învăț. 50 cr., D-na Maria Andraș, 50 cr., Nicolau Stoica, învățătoriu, 50 cr., Ioan Opiș, proprietar 50 cr., N. N. 50 cr., Ioan Coțofan, voluntariu 50 cr., Maftiu Mih, proprietar 50 cr., Gavril Hango, presb. și econom seminarial 50 cr., Anghel Filip, 50 cr., Ștefan Căpătină, 30 cr.

Ulterior au mai incurs oferte dela dnii : Ilustritatea Sa Nicolau Popea, episcopul Caransebeșului 5 fl., Ioan de Lemenyi avocat, în Brașov, 4 fl., Leontin Simonescu, secretar metrop. 2 fl., Ioan Stoicuța, preot gr.-or. Săscior, 2 fl., Ioan Danciu, protopresb. 2 fl., D-na Elisaveta Morariu, proprietăresă, Săscior 2 fl., Nicolau Manegut, protopresb. 2 fl., Vasile David, preot în Mogoș-Mămăligani, 1 fl. 20 cr., Nicolau Florea, preot 1 fl., Ioan Șandru, asesor la sedria orf. în Sighișoara 1 fl., Ioan Is. Tordai, preot în Offenbaia 1 fl., N. Hincia, învăț. în Sibiel 1 fl., Demetriu Cămpian, archiv. consist. 1 fl., Isaia Henteș, preot în Oena 1 fl., Dr. Elie Ben, medic 1 fl., Iuliu Piticu 50 cr., Venit brut 94 fl. 50 cr., spese 37 fl. 56 cr.; venitul curat deci e de 56 fl. 94 cr.; cr; care s'a adaus la fondul societății.

Cărți pentru biblioteca societății au donat :

1. Familia Ioan Popescu: a) „Istoria critică“ de B. P. Hajdău v. I. b) „Opere complete“ de Miron Costin, v. II.
2. Redacțiunea „Tribunei“ : „Cestiunea Românilor“ de Eugen Brote.
3. Dl Ioan Rusu Șirianul: a) „Un an de luptă“ de A. Vlăhuța v. I. b) „Dan“ roman de A. Vlăhuța v. I
4. Dl Gavril Hango : „Világtörténelem“ de Huszár Károly.

Pentru toate aceste oferte benevole în favorul societății „Andrei Șaguna“, primescă p. t. contribuentele marimonoși și pe această cale adănc simțitele noastre mulțamite.

Sibiu, 13 Februaru, st. v. 1896.

Comitetul arangiator.

Mulțamită publică.

Marele proprietariu de aici Friedr. Fro-nius, carele și în trecut de mai multe ori a arătat bunăvoința față de șola noastră din Sebeș, la 6 Martiu n. a. c. a donat pentru biblioteca scolară opul: „Conversations-lec-sicon“ de Brockhaus, în 15 volume.

Comitetul parochial din Sebeș și împlinesce deci o plăcută datorință, când vine a exprima pe această cale mariminosului donator, pentru această faptă nobilă, mulțamita și recunoștința sa.

Sebeș, 29 Februaru, 1896.

Sergiu Medean,
președinte.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă

Loterie.

Miercuri, în 18 Martiu n. 1896.

Sibiu: 56 72 27 7 80

Szám. 1201/896 ad. Plg.

[32] 2—3

Hirdetmény.

Alőlirott, mint a nagyszebeni kir. törvényszéknek folyó évi Február hó 27-én 1201 szám alatt kelt végzésével kiküldött eljáróbíró, az 1893 évi Január hó 3-án 356 I. M. Sz. a. kiadott utasítás 61 § sa alapján ezennel közzé teszem, hogy Hermány község egész határára kiterjedő i tagosítás iránti ügyben az előmunkálatok megkezdése, jelesen:

1. az érdekelt felek képviseletének rendezése,
 2. a működő mérnök megválasztása
 3. a költség előirányzat elkészítése
- iránt tárgyalási határnáplű 1896 évi márczius hó 23-ik napját d. e. 9 órakor a hermányi községi irodában kitzűzöm, melyre mindazok,

kik a tagosítás tárgya iránt tulajdoni cimen-érdekeltek, azzal idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Egyuttal azon birtok rendezési mérnökök, kik a működő mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak, felhivatnak a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat a kitzűzött határnáplű alólirthez vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

Megemlittetik, hogy Hermány község határa 5006 holdnyi területet, mintegy 9000 részlettel-foglal magában, melyből 2900 holdnyi terület erdő és legelő.

A nagyszebeni kir. törvényszék kiküldött eljáró bírja.

Nagy Szeben, 1896 Február 29.

Mihály Dezső,
kir. törv. bírő.

„MIELUL“, cassă de împrumut și păstrare, societate pe acțiuni în Poiana.

A IV-a încheiere a conturilor
cassei de împrumut și păstrare „MIELUL“, societate pe acții
în Poiana, cu 31 Decembre 1895.

[36] 1 1

Contul bilanțului.

Active:		fl. cr.	Pasive:		fl. cr.
Cassa în numerar		938.21	Capital de acțiuni		25.000.—
Cambii escomptate		15,623.—	Depuneri spre fructificare		35,135.82
Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți		43,805.38	Cambii reescomptate		7,200.—
Împrumuturi hipotecare		10,625.—	Interese anticipate pro 1896		1,947.38
Spese de fundare		483.32	Fondul de rezervă		270.03
după amortisire de 50%	241.66	241.66	Dividende neridicate		115.50
Mobiliar	323.74		Profit curat		1,855.89
după amortisire de 10%	32.37	291.37			
		71,524.62			71,524.62

Contul profitului și perderilor.

Debit:		fl. cr.	Credit		fl. cr.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fruct.	1,426.60		dela cambii de bancă	1,391.27	
„ fondul de rezervă	12.86		„ împrumuturi pe obligațiuni		
la reescompt	856.45	2,295.91	cu cavenți	3,367.51	
Spese, salarie, imprimate:			„ împrumuturi hipotecare	763.29	5,522.07
insertiuni, porto, diverse	1,039.06		Provisiuni	499.83	
Contribuțiune:					
dare directă	280.39				
10% dare la interesele depun.	212.20				
diverse aruncuri	64.42	557.01			
Amortisațiuni:					
50% din spesele de fundare	241.66				
10% din mobiliar	32.37	274.03			
Profit curat	1,855.89				
		6,021.90			6,021.90

Poiana, la 31 Decembre 1895.

Elia Pop m. p.,
director.

Ioan Prodan m. p.,
membru al direcțiunei.

George Ghișe m. p.,
membru al direcțiunei.

Dumitru Șufană m. p.,
cassar.

Ilie Georgescu m. p.,
comptabil.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă.

Poiana, la 15 Februaru 1896.

Nicolae Dobrotă m. p.

Ioan N. Opresan m. p.

Ioan Măniț m. p.

Ioan P. Bozdog m. p.

George Ghișe m. p.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădute cu adiutări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se

recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[10] 5—48

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1895.

Budapesta — Predeal											
Tren de per-sone	Tren accelerat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accelerat		Tren de per-sone	Tren accelerat	Tren de per-sone	Tren accelerat	Tren de per-sone	Tren micst
10.—	8.05	—	8.05	2.15	pl. Viena	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25	
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	5.45	7.25	7.—	1.50	6.20	
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	2.29	5.23	3.37	11.44	3.30	
1.33	5.48	—	11.33	12.48	P. Ladány	12.05	3.46	1.19	10.03	1.31	
3.42	7.08	—	1.43	2.12	Oradea-mare	—	2.26	11.04	8.43	11.32	
3.58	7.15	—	2.06	2.20		pl. } sos. }	—	2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	—	1.52	10.07	8.11	10.42	
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	—	1.26	9.30	7.46	10.08	
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	Tren micst	—	9.10	—	9.50	
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	5.40	12.47	8.32	7.08	9.19	
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	4.52	12.17	7.54	6.39	8.37	
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghimbău	2.55	—	6.54	—	7.37	
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluș.	2.—	11.01	6.13	5.23	7.—	
8.49	11.10	—	8.40	6.11		pl. sos. }	—	10.45	5.45	4.48	6.45
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Apahida	—	—	5.18	4.23	6.27	
10.12	12.50	—	10.40	7.27	Ghiriș	—	9.24	3.53	3.—	5.21	
10.42	1.25	—	11.25	7.50	Cucerdea	—	8.54	3.06	2.20	4.47	
11.01	1.43	—	11.54	—	Ujóra	—	—	2.48	2.—	4.31	
11.09	1.52	—	12.04	—	Vințul-de-sus	—	—	2.40	1.51	4.24	
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Aiud	—	8.23	2.11	1.23	4.03	
11.48	2.40	—	1.—	8.33	Teiuș.	—	8.06	1.45	12.54	3.42	
12.25	—	—	1.40	8.38		pl. sos. }	—	7.59	1.10	—	2.49
12.52	—	—	2.17	—	Crăciunel	—	—	12.39	—	2.24	
1.06	—	—	2.35	9.09	Blaș	—	7.30	12.24	—	2.10	
1.37	—	—	3.14	—	Micăsasa	—	—	11.48	—	1.38	
1.52	—	—	3.34	9.42	Copsa-mică	—	6.56	11.29	—	1.18	
2.13	—	—	3.49	9.44		pl. sos. }	—	6.54	11.14	—	1.01
2.32	—	—	4.11	9.59	Mediaș	—	6.41	10.55	—	12.46	
3.04	—	—	4.43	10.22	Elisabetopole	—	6.20	10.21	—	12.16	
3.40	—	—	5.27	10.51	Sighișoara	—	5.53	9.42	—	11.39	
4.03	—	—	6.10	11.12	Hașfalău	—	5.33	9.13	—	11.17	
5.34	—	—	7.50	12.26	Homorod	—	4.27	7.45	—	10.02	
6.12	—	—	8.30	12.58	Ágostonfalva	—	3.53	7.02	—	9.22	
6.41	—	—	9.03	1.15	Apața	Circu-lăz numai Vineri	3.37	6.36	—	8.57	
7.16	—	—	9.38	1.34	Feldioara	—	3.16	5.58	—	8.23	
8.—	Tren accelerat	—	10.25	2.09	Brașov	—	2.45	5.08	Tren de per-sone	7.43	
—	11.—	—	—	2.19		pl. sos. }	7.01	2.18	—	9.08	—
—	12.26	—	—	3.01	Timiș	—	6.—	1.42	—	8.28	
—	1.11	—	—	3.31	Predeal	—	5.11	1.12	—	8.01	
—	8.03	—	—	9.30	București	—	—	8.35	—	3.15	

Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accelerat	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren accelerat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren micst	
—	—	—	—	pl. Viena	—	—	—	—	—	—	
—	—	8.05	1.55	Budapesta	7.20	1.10	6.10	—	—	—	
—	3.10	10.56	3.49	Szolnok	4.14	11.19	2.53	9.30	10.58		
—	9.10	3.55	6.52	Arad	11.20	8.18	9.40	5.15	3.56		
—	—	—	—		10.50	8.08	8.55	—	6.59		
—	2.30	4.30	7.02	Glogova	10.38	—	8.43	—	6.46		
—	2.44	4.42	—	Gyorok	10.15	—	8.19	—	6.17		
—	3.14	5.04	—	Pauliș	10.02	—	8.06	—	6.01		
—	3.31	5.15	—	Radna-Lipova	9.49	7.28	7.53	—	5.45		
—	3.58	5.33	7.47	Conop	9.19	—	7.22	—	5.04		
—	4.30	5.57	—	Bérsava	9.02	—	7.05	—	4.49		
—	4.50	6.13	—	Soborșin	8.20	6.34	6.23	—	4.—		
—	5.40	6.58	8.48	Zam	7.45	6.08	5.46	—	—		
—	—	7.26	9.07	Gurasada	7.18	—	5.16	—	—		
—	—	7.52	—	Ilia	7.08	5.45	5.05	Tren micst	—		
—	—	8.08	9.31	Branicea	6.44	—	4.39	—	—		
—	—	8.26	—	Deva	6.20	5.19	4.14	10.52	—		
—	—	8.52	9.57	Simeria (Piski)	6.05	5.07	3.7	10.35	—		
—	—	9.06	10.08	Orăștia	5.09	4.39	3.17	09.51	—		
—	—	9.52	10.37	Șibot	4.44	—	2.54	9.27	—		
—	—	10.16	—	Vințul de jos	4.22	—	2.31	9.03	—		
—	—	10.40	—	Alba-Iulia	4.04	3.59	2.13	8.47	—		
—	—	10.54	11.17	Teiuș	3.19	3.36	1.35	8.11	8.55		
—	—	11.30	11.40		pl. sos. }	—	—	—	—		

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova											
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accelerat	Tren de per-sone	Tren accelerat		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren accelerat	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.—	9.35	4.—	pl. Viena	5.50	—	7.20	7.07	6.45	
Vineri	1.30	8.30	2.3	7.25	Budapesta	6.30	10.10	2.10	1.25	9.—	
6.39	5.31	8.02	5.49	—	Timișoara	9.25	—	9.01	7.50	4.10	
6.47	—	8.10	7.15	—	Caransebeș	8.09	7.14	8.55	7.42	—	
—	—	10.29	10.32	—		5.15	4.15	—	5.39	—	
11.05	—	12.30	1.09	—	Băile Herculane	2.37	—	4.40	3.21	—	
11.45	—	1.20	2.39	—	Verciorova	12.50	—	3.40	2.10	—	
10.55	—	11.40	6.25	—	Bacurești	11.25	—	7.—	5.50	—	

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.											
—	2.25	8.10	3.11	8.59	Cucerdea	7.41	2.36	8.31	1.18		
—	3.14	8.51	3.52	9.40	Lădoș	7.03	1.58	7.43	12.32		
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorheiu	5.30	12.25	5.50	10.35		
—	5.40	10.42	5.36	—	—	—	9.20	5.04	10.—		
—	7.19	12.21	7.19	—	Reghinul-săs.	—	7.49	3.25	8.25		